

Αντί ανακοίνωσης...

Επιλέγουμε να κοινοποιήσουμε χωρίς σχόλια το παρακάτω κείμενο, που περιγράφει με απόλυτη ακρίβεια αυτό ακριβώς που συμβαίνει σήμερα.

Βιωματικές εικόνες τηλεεκπαιδευτικής τρέλας

Δημήτρης Τσιριγώτης. Φυσικός

Σκοπός του κειμένου αυτού δεν είναι να συγκρίνει τη δια ζώσης διδασκαλία με την τηλεδιδασκαλία. Δεν είναι καν συγκρίσιμα τα μεγέθη. Η διαφορά είναι χαώδης. Σκοπός του είναι να παρουσιάσει με βιωματικές εικόνες τη συγκεκριμένη μορφή τηλεκπαίδευσης που λαμβάνει χώρα αυτή την περίοδο. Αναφέρεται μόνο στην τηλεκπαίδευση των παιδιών (όχι ενηλίκων) και δεν υπεισέρχεται καθόλου στο ερώτημα αν έκανε καλά η κυβέρνηση και έκλεισε τα σχολεία. Εστιάζει μόνο στο τι έλαβε χώρα από το κλείσιμο και μετά.

Με μια λέξη: στην τρέλα. Στην τρέλα που βιώνουν όσοι συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, στο εγχείρημα «τηλεκπαίδευση» (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς) και στην τρέλα που πουλούν οι υπεύθυνοι οι οποίοι θεωρούν πως είναι θανάσιμο αμάρτημα να παραδεχτούν μία φορά, έστω μια, τις ευθύνες τους. Και οι οποίοι έχουν το απύθμενο θράσος να παρουσιάζουν ως fake news αυτό που βιώνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι. Υποβοηθούμενοι, όπως πάντα, από τα παραμορφωτικά ΜΜΕ που διατυμπανίζουν πως όλα βαίνουν άριστα.

Τώρα που το ξανασκέφτομαι, ο σκοπός του κειμένου είναι άλλος. Είναι μια φωνή οργής: «ε δεν θα μας τρελάνετε και τελείως».

«Το μεν πνεύμα (των εκπαιδευτικών) πρόθυμον, η δε σαρξ (του webex) ασθενής»

Να λέμε τα πράγματα όπως είναι: η ποιότητα του παρεχόμενου προγράμματος τηλεκαπίδευσης είναι χαμηλή παρά το γεγονός πως η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών υπερβάλλει εαυτόν και αγωνιά για να έχει καλό αποτέλεσμα με την αυτό-επιμόρφωση ως μοναδική λύση αφού το υπουργείο για άλλη μία φορά δεν φρόντισε και πέταξε τους εκπαιδευτικούς στα βαθιά να κολυμπήσουν μόνοι τους. Όμως «το μεν πνεύμα (των εκπαιδευτικών) πρόθυμον, η δε σαρξ (του webex) ασθενής». Αναλυτικά:

Το παρεχόμενο project τηλεκπαίδευσης είναι χαμηλής ποιότητας

Μας έχουν δώσει οδηγίες να έχουμε κλειστές τις κάμερες των παιδιών γιατί αλλιώς το σύστημα webex κρασάρει. Εν τω μεταξύ πρέπει να έχεις και τα μικρόφωνα των μαθητών κλειστά γιατί κάθε φορά που κάποιο παιδί κάνει και τον παραμικρό ήχο, κόβεται ο ήχος του εκπαιδευτικού. Με λίγα λόγια σου λένε, εμμέσως πλην σαφώς, να κάνεις διάλεξη σε μαθητές φαντάσματα που πλανιούνται κάπου στο διαδίκτυο.

Και εσύ βέβαια που έχεις μάθει να κάνεις διάλογο και όχι διάλεξη θα παρακάμψεις τις οδηγίες και θα ζητήσεις τη συμμετοχή των μαθητών. Να σηκώνουν ψηφιακό χεράκι κάθε

φορά που θέλουν να πάρουν το λόγο. Μετά από λίγο όμως θα παρατηρήσεις πως τα υψωμένα χεράκια είναι πάντα τα ίδια 3-4 και πως οι υπόλοιποι μαθητές είναι σαν να μην υπάρχουν. Και εσύ που έχεις μάθει να κάνεις μάθημα με όλους τους μαθητές βρίσκεσαι σε αδιέξοδο. Υπάρχει διδασκαλία χωρίς ανατροφοδότηση; Μπορείς να προχωρήσεις παρακάτω αν δεν διαπιστώσεις πρώτα πως και ο τελευταίος μαθητής έχει καταλάβει αυτό που παρέδωσες; Στην τάξη μια ματιά του εκπαιδευτικού και ένα νεύμα του μαθητή αρκούσε, τώρα πρέπει να ανοιγοκλείσουν 25 μικρόφωνα και άλλες τόσες κάμερες. Και όλα αυτά μόνο για ένα μόνο «το καταλάβατε;».

Ταυτόχρονα από υποψιασμένος γίνεσαι αναγκαστικά καχύποπτος καθώς σκέφτεσαι πως οι μαθητές όταν είναι αόρατοι μπορούν απλά να κοιμούνται, να χαζεύουν κάτι άλλο, να σερφάρουν. Και υπάρχουν και αρκετοί που δεν έχουν τα μέσα να συνδεθούν γιατί κανείς δεν φρόντισε να τους τα παρέχει. Σου λένε να παίρνεις απουσίες κανονικά. Μπερδεύεσαι: απουσία σε κάποιον που ήθελε να είναι παρών αλλά δεν μπόρεσε και παρουσία σε κάποιον που δήλωσε απλά παρών και μετά απουσίασε;

Τηλεδιάσκεψη ή μήπως ραδιοδιάσκεψη;

Και έχεις και τους ειδικούς στην τηλεκπαίδευση να σου λένε πως το βασικότερο συστατικό μιας καλής τηλεδιάσκεψης είναι η βλεμματική επαφή του εκπαιδευτικού με τους μαθητές και των μαθητών μεταξύ τους. Πώς θα γίνει αυτό με κλειστές κάμερες μιας και το σύστημα ανοικτές δεν τις σηκώνει. Πιο πολύ με ραδιο- διάσκεψη μοιάζει όλο αυτό παρά με τηλεδιάσκεψη.

Και σκέφτεσαι πως τον Σεπτέμβρη που άνοιξαν τα σχολεία σου είχαν αφαιρεθεί πολλά από τα εκφραστικά σου μέσα εξαιτίας της μάσκας, είχες όμως τα μάτια σου, τη φωνή σου και τη γλώσσα του σώματός σου και εστίασες εκεί. Τώρα μένει μόνο η φωνή σου μέσα στην απόλυτη σιωπή. Και η σιωπή αυτή δεν μοιάζει με την σιωπή της τάξης που είναι ζωντανή και που όταν συμβαίνει σημαίνει συμφωνία για επικοινωνία. Όχι αυτή η σιωπή είναι συμφωνία της μη επικοινωνίας. Είναι σιωπή επιβεβλημένη και επιβαλλόμενη. Και δεν υπάρχει χειρότερη θέση που μπορείς να περιέλθεις όταν πρέπει να επιλέξεις μεταξύ δύο κακών: της ζούγκλας και του χάους με τα πάντα ανοικτά ή του νόμου της σιωπής και της επιβολής με τα πάντα κλειστά. Τελικά επιλέγεις το δεύτερο ρισκάροντας την παιδαγωγική σχέση που είχες χτίσει στο σχολείο με τους μαθητές σου και μη αναγνωρίζοντας, πολλές φορές, τον εαυτό σου. Διαπιστώνεις πικρά πως ένα από τα τιμήματα της τηλεκπαίδευσης είναι η απεμπόληση του παιδαγωγικού σου ρόλου. Είναι όμως λογικό πως οι άνθρωποι πρέπει να κόψουν κομμάτια τους προκειμένου να χωρέσουν μέσα σε κουτάκια.

Και χαμογελάς όταν σκέφτεσαι πως στο παρελθόν κάποιες δύσκολες ώρες μέσα στην τάξη όπως π.χ την τελευταία ώρα Παρασκευής είχες, στα αστεία, ευχηθεί να είχες ένα τηλεκοντρόλ που να έκανε mute τους μαθητές. Και να που τώρα μπορείς να τους κάνεις mute, να εξαφανίσεις την εικόνα τους, να τους στείλεις για λίγο έξω και γενικά να τους ελέγχεις όπως εσύ θέλεις. Να όμως που τώρα τίποτα από όλα αυτά δεν σου αρέσει. Ακόμα και οι φουρτούνες της τάξης σου φαίνονται καλύτερες από αυτή την σιωπή που επιβάλλεται να επιβάλλεις. Και ξέρεις πολύ καλά το γιατί: γιατί αυτή η σιωπή είναι ο απόλυτος έλεγχος του τι από εκείνους θα φτάνει σε σένα αλλά όχι του τι πραγματικά συμβαίνει. Είναι σαν ο εκπαιδευτικός στην τάξη να βάζει ωτοασπίδες, να φοράει μάσκα

ματιών και να αρχίζει να μιλάει μόνος του. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως οι μαθητές μέσα στην τάξη κάθονται ήσυχoi ή προσέχουν ή ακόμα και πως παραμένουν στη θέση τους.

«Η εγχείρηση πέτυχε, ο ασθενής απεβίωσε»

Και οι τίτλοι του υπουργείου και των ΜΜΕ πηχουαίοι αλλά ψευδεπίγραφοι. Μιλάνε για ψηφιακή τάξη. Μα η τάξη σημαίνει αλληλεπίδραση, σημαίνει κοινωνικοποίηση, σημαίνει ελάττωση των αποστάσεων και πως όλοι μαζί οι μαθητές και ο εκπαιδευτικός μοιράζονται κάτι κοινό. Οι θιασώτες της τηλεκπαίδευσης φαίνεται να μην τα θεωρούν όλα αυτά πρωτεύοντα. Το πιο σημαντικό από όλα όσον αφορά την εκπαιδευτική διαδικασία δεν είναι η ένας προς ένας αποσπασματική αλληλεπίδραση του κάθε μαθητή με τον εκπαιδευτικό αλλά ή αλληλεπίδραση των μαθητών μεταξύ τους η οποία δεν γίνεται να επιτευχθεί μέσα σε μια ψηφιακή τάξη αλλά μόνο σε μία ζωντανή τάξη. Και αν η ψηφιακή τάξη δεν μπορεί να θεωρηθεί τάξη τότε γιατί η τηλεκπαίδευση να θεωρείται εκπαίδευση; Και έχεις την κα υπουργό να θριαμβολογεί για το πόσα εκατομμύρια παιδιά συμμετέχουν στις ψηφιακές τάξεις. Σημασία όμως έχει η ποιότητα της συμμετοχής τους και όχι η ποσότητα.

Φανταστείτε πως το όλο εγχείρημα δεν περπατάει παρά το γεγονός πως οι ψηφιακές τάξεις στην συγκεκριμένη περίπτωση έρχονται ως συνέχεια των πραγματικών τάξεων που υπήρχαν από το Σεπτέμβρη στα σχολεία οπότε κάποιες παιδαγωγικές σχέσεις είχαν ήδη προλάβει να δημιουργηθούν. Δεν θέλω ούτε να διανοηθώ τι θα γινόταν αν από την πρώτη μέρα έναρξης του σχολικού έτους ξεκινάγαμε με τηλεκπαίδευση. Καμία εικοσιπενταριά άγνωστοι με κλειστές κάμερες και μικρόφωνα.

Το τεχνικό κομμάτι δοκιμάζει τα νεύρα όλων

Και δύο λόγια για το τεχνικό κομμάτι. Εκεί τα πράγματα είναι απλά απaráδεκτα. Περνάς αγωνία για το αν θα συνδεθείς, αγωνία για το αν και πότε θα σε πετάξει έξω το σύστημα, αγωνία για το αν και πότε θα κρασάρει το σύστημα, σου σπάνε τα νεύρα γιατί κάποιες φορές σε βλέπουν μα δε σε ακούνε και κάποιες άλλες σε ακούνε μα δε σε βλέπουν, είσαι αναγκασμένος να προσπαθείς να βρεις τεχνικές λύσεις για τους μαθητές που έχουν προβλήματα στη σύνδεσή τους, απελπίζεσαι με το πόσες φορές πρέπει να κάνεις admit τους μαθητές εκείνους που το σύστημα συνεχώς τους πετάει έξω, διαλύεσαι που δεν μπορείς να προσφέρεις την παραμικρή βοήθεια σε εκείνους τους μαθητές που καταβάλουν απέλπιδες προσπάθειες να συνδεθούν, ξανά και ξανά, ή σε εκείνους που δεν έχουν ούτε καν τα μέσα για να συνδεθούν. Και εξοργίζεσαι όταν μετράς τις συσκευές των μαθητών και διαπιστώνεις πως πάνω από τους μισούς είναι αναγκασμένοι να χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο και όχι υπολογιστή. 6-7 ώρες την ημέρα οι μαθητές να κοιτάνε ένα κινητό και να το ονομάζουμε αυτό εκπαίδευση;

Διαβλητή ιδιωτικότητα

Όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την παραβίαση των προσωπικών δεδομένων εκεί τι να πούμε; Για τα αόρατα μάτια και αυτιά που καταπατούν το ιερό άβατον της τάξης και βρίσκουν ευκαιρία να κρίνουν έναν εκπαιδευτικό στην χειρότερή του στιγμή και εκδοχή, για τους παράνομους εισβολείς που έχουν σκοπό να προκαλέσουν χάος την ώρα του μαθήματος, για τις φωτογραφίες και βίντεο με τα πρόσωπα αρκετών από εμάς που ήδη κυκλοφορούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Εντελώς διαβλητό το σύστημα.

Να τελειώσει το αστείο πως για όλα φταίει ο δήθεν τεχνολογικός αναλφαριθμητισμός των εκπαιδευτικών

Παρόλα τα δεκάδες προβλήματα εσύ θα κάνεις ό, τι καλύτερο μπορείς για τους μαθητές σου. Και διαμοιρασμό οθόνης θα κάνεις, και τον ασπροπίνακα θα χρησιμοποιήσεις, και μεταφορά αρχείων προς τους μαθητές θα κάνεις και θα έχεις καθίσει μπόλικη ώρα να προετοιμάσεις ψηφιακό υλικό από την προηγούμενη μέρα, και θα έχεις ζητήσει από τους συναδέλφους σου πολύτιμες συμβουλές, και γραφίδα θα παραγγείλεις και αν χρειαστεί ακόμα και νέο πιο δυνατό υπολογιστή. Και δίνεσαι παρόλο αυτά και βάζεις τα δυνατά σου. Είναι όμως απίστευτο αυτό που διαπιστώνεις στο τέλος της κάθε ώρας: πόσα λίγα πράγματα έχεις καταφέρει. Ένα πολύ μικρό ποσοστό από αυτά που θα έκανες στην τάξη. Και αυτό για ισχύει όλους τους εκπαιδευτικούς. Και για εκείνους που έχουν ευχέρεια τεχνολογικά αλλά και για αυτούς που δεν έχουν ιδιαίτερη εξοικείωση. Όταν ένα πρόγραμμα δεν δουλεύει, δεν δουλεύει. Άσχετα με το πόσο καλά γνωρίζει κάποιος από υπολογιστές.

Έστω πως όλα δούλευαν ρολόι, θα μπορούσε η τηλεεκπαίδευση να υποκαταστήσει τη δια ζώσης εκπαίδευση;

Και άφησα για τελευταίο το απόλυτο ερώτημα: Έστω πως το σύστημα της τηλεεκπαίδευσης δεν ήταν δυσλειτουργικό, δεν ήταν διαβλητό, ήταν τεχνικά άρτιο και εξασφάλιζε την συμμετοχή όλων των μαθητών. Τότε λοιπόν θα μπορούσε να συγκριθεί και να υποκαταστήσει τη δια ζώσης εκπαίδευση;

Και απαντώ. Αν οι friends των social media μπορούν να υποκαταστήσουν τους πραγματικούς φίλους, αν το cyber-love μπορεί να υποκαταστήσει τον πραγματικό έρωτα, αν η συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες μπορεί να υποκατασταθεί από τηλεψηφοφορίες, αν η παρακολούθηση μιας μουσικής ή θεατρικής παράστασης on line είναι το ίδιο με την ζωντανή παρουσία των θεατών, αν μια ανθρώπινη αγκαλιά είναι το ίδιο με ένα emoji που την απεικονίζει, αν ο ψηφιακός και εικονικός κόσμος μπορεί να υποκαταστήσει τον πραγματικό κόσμο τότε ναι η δια ζώσης εκπαίδευση μπορεί να υποκατασταθεί από την τηλεεκπαίδευση.

Ας μην κοροϊδευόμαστε. Η τηλεεκπαίδευση έχει λόγους ύπαρξης μόνο σε περιπτώσεις όπου η εναλλακτική είναι το καθόλου μάθημα. Σε ακραίες συνθήκες όπως τώρα στην καραντίνα. Σε καμία άλλη περίπτωση. Σε μια λογική του τύπου «το μη χείρον βέλτιστον» ή του τύπου «αναγκαίο κακό». Ας το έχουμε αυτό κατά νου μιας και οι καιροί είναι πονηροί και κάποιοι που αποφασίζουν για το μέλλον του σχολείου ακούστηκαν αυτή την περίοδο να μιλάνε για ψηφιακή μετάβαση. Μην αμφιβάλουμε πως η τηλεεκπαίδευση στο μυαλό κάποιων δεν είναι απλά μια προσωρινή αναγκαστική λύση.

Σε κανονικές συνθήκες ζωής λοιπόν ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα: 1) Πηγαίνετε στον Πίνακα Ελέγχου του υπολογιστή σας και πατήστε προγράμματα 2) Μετά κάντε δεξί κλικ πάνω στο πρόγραμμα της τηλεεκπαίδευσης που έχετε κατεβάσει 3) Πατήστε απεγκατάσταση προγράμματος 4) Εισέλθετε στην πραγματική σας τάξη: η περιπέτεια ξαναξεκινάει.